

Tietotilinpäättös

2024

Työryhmä: Heidi Hernetkoski, Juhani Kaksonen, Katinka Lybäck,
Juha Mäkinen, Laura Pekkarinen, Joonas Rahkola, Jenny Stenius

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Asiakirjahallinto	3
3	Talous- ja rahoitussuunnittelu	4
4	Kevan tutkimustoiminta	5
5	Viestintä	6
6	Sijoitustoiminta	7
7	Tekoälyn käyttö Kevassa	7
8	Tietosuoja	8
	8.1 Tietosuojapoikkeamat	9
9	Tietoturva	10
10	Lopuksi	11

1 Johdanto

Kevan lakisääteisinä tehtävinä ovat eläketurvan toimeenpano ja henkilöstön työkyvyttömyysriskin vähentämiseen liittyvää toiminta sekä eläkkeiden rahoitus, joka on hoidettava eläketurvaan kuuluvat edut turvaavalla tavalla. Näiden tehtävien hoitamiseksi Keva käsittelee laaja-alaisesti dataa, josta suuri osa on myös eläkevakuutettujen henkilötietoja. Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisena vastuullisena rekisterinpitäjänä Keva vastaa siitä, että yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia ja periaatteita henkilötietojen käsittelystä noudatetaan. Vaatimustenmukaisuus on myös kyettävä osoittamaan. Lisäksi kaikkeen käsiteltävään tietoon liittyy vaatimus vastuullisesta, läpinäkyvästä käsittelystä sekä tietoon ja faktoihin perustuvasta toiminnasta ja päätöksenteosta.

Tietotilinpäätös on yksi keino osoittaa, että henkilötietojen käsittely on asianmukaista. Tietotilinpäätöksessä voidaan kertoa myös laajemmin organisaation tiedonhallinnasta ja tiedon hyödyntämisestä organisaatiossa. Tässä tietotilinpäätöksessä kerrotaan Kevan toiminnasta vuonna 2024 tietosuojan, tietoturvan, tietohallinnon sekä eri yksiköiden ja toimintojen tietojen hyödyntämisen näkökulmasta. Tilinpäätöksessä avataan lukujen ja käytännön esimerkkien avulla, kuinka työ on sujunut ja mitkä ovat Kevassa kehityskohteita vuonna 2025.

2 Asiakirjahallinto

Kevassa on vuonna 2023 käyttöönotettu sopimus- ja asianhallintajärjestelmä sekä diaari. Järjestelmässä on hyödynnetty automatiikkaa ja se

lähettää muun muassa muistutukset päättymistä sopimuksista sopimuk-sien vastuuhenkilöille sekä ilmoittaa toimenpiteistä automaattisesti asian-osaisille. Myös päätöksentekoprosessi on osittain automatisoitu mikä helpottaa allekirjoittamista. Järjestelmässä tehdään kaikki Kevan sisäiset päätökset lukuun ottamatta henkilöstö- ja hankintapäätöksiä. Asianhal-lintajärjestelmästä voidaan ottaa raportteja erilaisilla hakukriteereillä ja niistä saatua tietoa voidaan hyödyntää esimerkiksi tilastoinnissa.

Julkisuuslain nojalla tehtyjä diarioitavia tietopyyntöjä tehtiin vuonna 2024 61 kappaletta. Tietopyyntöjä saapui muun muassa sijoituksiin liittyen. Myös kansanedustajien sopeutumisrahan saajista tehtiin tietopyyntöjä. Saajien nimet ovat julkisia, mutta tarkemmat tiedot etuuden määrästä sen sijaan eivät ole julkisia (KHO 19.10.2006/2746).

3 Talous- ja rahoitussuunnittelu

Talous- ja rahoitussuunnittelun toiminnossa dataa kerätään ja jalostetaan laajasti operatiivisen toiminnan, strategisen päätöksenteon, ennakkoinnin ja palvelujen kehittämisen tueksi. Tietoa tuotetaan Kevan sisäiseen käyt-töön, työnantaja-asiakkaille, viranomaisille sekä erilaisille sidosryhmille. Automatisoitu raportointi mahdollistaa mm. talouden, volyymien ja pal-velutason ajantasaisen seurannan, jolloin tarvittaviin korjausliikkeisiin voi-daan ryhtyä oikea-aikaisesti. Erilaiset selvitykset, laskelmat ja ennusteet auttavat mm. kestävän maksutason arvioimisessa ja Kevan jäsenyhteisö-jen eläkejärjestelmän rahoituksen turvaamisessa.

Dataa kerätään useita eri Kevan lähteistä: mm. eläke- ja etuuskäsittelyn sekä maksatuksen prosesseista, työeläkejärjestelmän yhteisestä ansainta-rekisteristä Arekista, eläkemaksujen laskentajärjestelmästä, pääkirjapito- ja budjettijärjestelmistä sekä arvopaperijärjestelmistä. Vuonna 2024 toi-minnossa ei tehty mittavia tietovarasto- tai muita tiedon tuottamiseen liittyviä muutostöitä. Tietovarastojen ja raportoinnin ylläpito- ja pienkehi-tystyöt sujuivat suunnitellusti. Vuonna 2025 käyttöön otettavan eläkkei-den maksatusjärjestelmän tietovaraston ja prosessimuutosten valmistelu aloitettiin.

Omien rekisteri- ja järjestelmätietojen lisäksi toiminnossa hyödynnetään myös Kevan ulkopuolisia tietoaaineistoja. Vuonna 2024 otettiin käyttöön Findatan Kapselympäristö, jossa käsitellään Kelasta saatuja sairauspoissaoloetustietoja. Kela-aineiston avulla tuotettiin tietoa julkisen sektorin eri ammattiryhmien työkyvyttömyyksien rakenteesta ja kehitymisestä eri sairauksissa. Tämän avulla voidaan tunnistaa, arvioida ja pienentää työkyvyttömyysriskiä esim. työuran eri vaiheissa tai ammattiryhmissä.

Tiedon laatua arvioidaan erilaisten kriteerien avulla prosessin eri vaiheissa. Vuonna 2024 ei noussut esiin erityisiä poikkeamia tiedon laadussa. Tietosuoja huomioidaan kaikessa tiedon käsittelyssä ja tarvittaessa konsultoidaan tietosuojavastaavaa. Yhtään tietosuojaan tai tietoturvaan liittyvää poikkeamaa ei ilmennyt vuonna 2024.

4 Kevan tutkimustoiminta

Kevassa tehdään tutkimuksia työkyvyttömyysriskistä ja työkyvyn johtamisesta julkisella alalla. Tutkimuksissa käytetään työnantaja-asiakkailta palveluihin kerättyä dataa (kuten sairauspoissaolo- ja työkyvyttömyyden kustannustietoja) sekä kyselytutkimuksia. Tutkimustieto raportoidaan avoimesti ja sitä hyödynnetään Kevan työnantaja-asiakkaiden palveluissa. Vuonna 2024 Keva toteutti tutkimukset julkisen alan työhyvinvoinnista, masentuneiden työhön paluusta kuntoutustuelta sekä analyysin sairauspoissaoloista kunta-alalla ja hyvinvointialueilla. Tutkimustiedosta tehtiin myös toimialakatsaus kuntien varhaiskasvatuksen työkyvyn tilanteesta.

Kevassa noudatetaan hyvää tutkimuskäytäntöä ja se on kuvattu. Tietosuoja huomioidaan kaikessa tiedon käsittelyssä ja tarvittaessa konsultoidaan tietosuojavastaavaa. Yhtään tietosuojaan tai tietoturvaan liittyvää poikkeamaa ei ilmennyt vuonna 2024.

5 Viestintä

Keva teettää säännöllisesti tilaustutkimuksia, joista vastaa viestinnän, sidosryhmäyhteistyön ja vastuullisuuden yksikkö.

Keva toteutti keväällä 2024 suomalaisille kunta- ja aluepäättäjille sekä ylimmälle johdolle kohdennetun päättäjäbarometrin. Kyselytutkimuksen kohderyhminä olivat suomalaiset kuntien ja hyvinvointialueiden poliittiset päättäjät sekä kuntien ja alueiden ylin virkamiesjohto. Kyselyssä selvitettiin mm. vastaajien näkemyksiä kuntien ja hyvinvointialueiden talouden ja henkilöstökehityksen näkymistä.

Kevan mainetta ja medianäkyvyyttä selvitetään vuosittain ulkoiselta palveluntuottajalta tilattavilla selvityksillä. Kevan maine on kehittynyt positiiviseen suuntaan, ja medianäkyvyys on hyvissä lukemissa.

Kevassa tuotetusta tiedosta ja tilastoista viestitään aktiivisesti, ja Kevan asiantuntijat osallistuvat julkiseen keskusteluun sekä sidosryhmäyhteistyöhön. Vuonna 2024 Keva mainittiin mediassa 1040 kertaa, joista tiedotteisiin pohjautuvia uutisia oli 255. Medianäkyvyydessä suurimman huomion saivat työkykyyn, eläköitymiseen ja työllisyyteen liittyvät teemat. Julkisuus koostuu valtaosin neutraalista asiantuntijajulkisuudesta.

6 Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnassa hyödynnetään laajasti monipuolista dataa sekä sisäistä että ulkoisista lähteistä. Data muodostuu pääosin markkina- ja omistusdatasta sekä erilaisesta analytiikasta.

Eri omaisuuslajien, kuten korkosijoitusten, listattujen ja listaamattomien osakesijoitusten, kiinteistösijoitusten sekä hedge rahastosijoitusten data poikkeaa toisistaan. Datan saatavuutta ja hyödyntämistä on kehitetty määrätietoisesti sijoitustoiminnon eri yksiköissä. Tiedon laatua pyritään jatkuvasti parantamaan ja varmistamaan mm. prosessi- ja tietoturvakäytännöillä.

Sijoitusstrategian valmistelu ja seuranta, sijoituspäätökset ja niiden toteuttaminen, riskienhallinta ja vastuullinen sijoittaminen perustuvat laadukkaaseen dataan. Power BI -pohjaiset näkymät mahdollistavat ajantasaisen tiedolla johtamisen sekä yksiköissä että kokonaisuuden osalta. Sijoitustoiminnan dataa hyödynnetään luonnollisesti myös Kevan hallituksen ja muiden sidosryhmien informoinnissa sekä viranomaisraportoinnissa.

7 Tekoälyn käyttö Kevassa

Avustavan tekoälyn käyttöä valmisteltiin jo vuonna 2023, jolloin mm. määriteltiin, mitä tekoäly Kevassa tarkoittaa:

Tekoälyllä tarkoitetaan tietokonejärjestelmien kykyä suorittaa tehtäviä, jotka vaativat älykkyyttä kuten oppimista, päättelyä, ongelmanratkaisua, päätöksentekoa tai luovuutta ilman ihmisen suoraa ohjausta. Tekoäly voi suorittaa monenlaisia tehtäviä. Kevassa tekoälyllä ei tarkoiteta sääntöpohjaista automaatiota, jossa järjestelmä tuottaa sääntöjen pohjalta ennalta määriteltyjä lopputuloksia.

Tekoälyn käyttöönoton valmistelu jatkui vuonna 2024, jolloin otettiin pilotointivaiheeseen Microsoft M365 Copilot -työkalu n. kymmenelle kevalaiselle. Pilotoinnin perusteella voitiin todeta, että työkalu oli hyödyllinen monille käyttäjille, erityisesti dokumenttien ja koodin generoinnissa, kokouspöytäkirjojen tekemisessä sekä tiedon etsimisessä. Pilotointi osoitti myös sen, että lisää koulutusta ja sparrausta työkalun käyttöön tarvitaan.

Kevassa laadittiin myös työryhmätyössä AI Governance -malli eli tekoälyn kehitystoiminnan malli ja -prosessi sekä tekoälyn riskienarviointimalli. Vuodelle 2025 tavoitteeksi päätettiin laatia Kevan tekoälyn käytön eettiset periaatteet sekä tekoälyn huomioiminen jatkossa Kevan hankinnoissa. Lisäksi erityisesti henkilöstön kattava kouluttaminen tekoälytyökalun käyttöön on odotettavissa vuonna 2025.

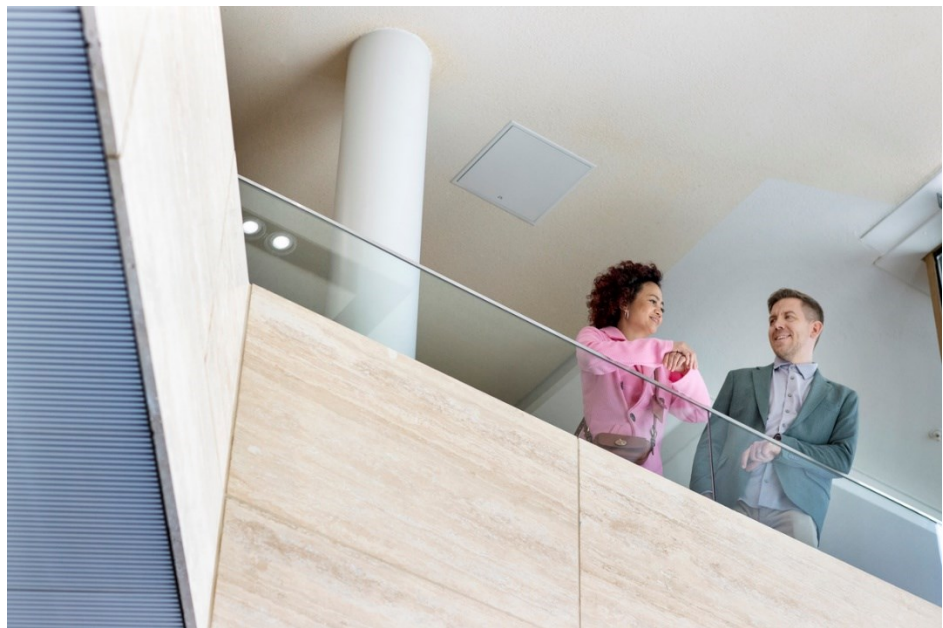
8 Tietosuoja

Tietosuojavastaavan tehtävänä on neuvoa, kehittää ja valvoa tietosuojalainsäädännön toteutumista Kevassa. Tietosuojavastaava raportoi riskienhallinnan johtoryhmälle. Tietosuojavastaava on myös tiedottanut tietosuojan ajankohtaisista asioista kokouksissa ja vapaamuotoisemmissa yhteistyöryhmissä. Lisäksi tietosuojavastaava on tiedottanut ajankohtaisista asioista Kevan sisäisissä tiedotuskanavissa. Kevan ulkopuolisista ryhmistä tietosuojavastaava on osallistunut Eläketurvakeskuksen tietosuojaryhmän toimintaan. Tietosuojavastaava on ylläpitänyt osaamistaan ja CIPP/E -sertifiointi (Certified Information Privacy Professional/Europe) on voimassa. Tietosuojavastaava on osallistunut myös muihin ulkopuolisiin koulutukseen kuten Tietosuojapäivän seminaariin 26.1.2024.

Tietosuoja-asetus ja muu sääntely koskee henkilötietoja eli kaikkea tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön (=rekisteröity) liittyvää tietoa. Henkilötietojen käsittely on myös hyvin laaja käsite, jolla tarkoitetaan eri toimintoja, jotka kohdistetaan henkilötietoihin ja niiden joukkoihin. Kevassa henkilötietojen asetuksen mukaiset käsittelyperusteet ovat lakisääteisen tehtävän hoitaminen, sopimus tai rekisteröidyn suostumus. Rekisteröidyillä on tietosuoja-asetuksen mukainen oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, että häntä koskevia henkilötietoja käsitellään/ei käsitellä. Jos henkilötietoja käsitellään, rekisteröidyillä on

oikeus saada pääsy henkilötietoihinsa sekä oikeus virheellisten tietojen oikaisemiseen tai tietojen poistamiseen. Oikeus poistamiseen ei ole kuitenkaan ehdoton, Kevassa esimerkiksi lakisääteisen tehtävän hoitamiseksi on tarpeen käsitellä vakuutettujen henkilötietoja eikä tietoja voida poistaa. Vuonna 2024 kaikkien omien tietojen tarkastamista pyydettiin neljä kertaa (vuonna 2023 viisi). Lisäksi tietosuojavastaavalle tuli täsmällisiä tietopyyntöjä eläkevakuutetuilta heidän omassa asiassaan. Nämä pyynnot siirrettiin eläkeasiantuntijoille, jotka neuvovat vakuutettua samalla heidän eläkeasiassaan.

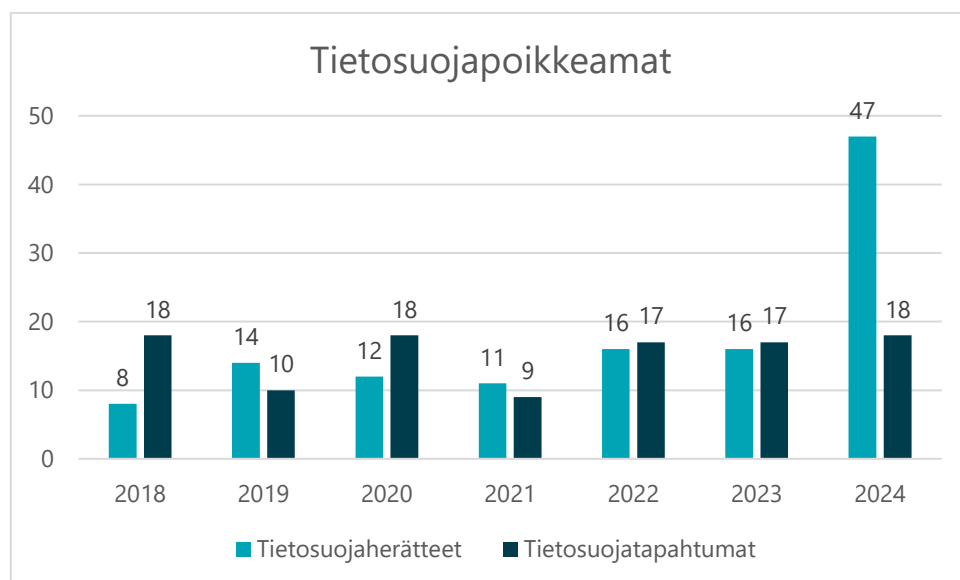
Tietosuojavastaava valvoo henkilötietojen käsittelyä eläketietojärjestelmässä. Satunnaisvalvonta voi kohdistua kenen tahansa henkilötietojen käsittelyyn. Erikseen valvotaan myös erityisryhmien henkilötietojen käsittelyä, kuten julkisuuden henkilöt tai Kevan henkilökunnan jäsenet, joihin voi kohdistua suurempi riski joutua luvattomaan käsittelyyn. Valvonta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää. Väärinkäytöksiä näiltä osin ei ole havaittu.

8.1 Tietosuojapoikkeamat

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan henkilötietoja koskevaa loukkausta, jonka seurauksena käsiteltyjen henkilötietoja on vahingossa tai lainvastaisesti tuhottu, hävitetty, muutettu, luovutettu luvattomasti tai tietoihin päästy asiattomasti. Kevassa otettiin vuonna 2024 käyttöön uusi GRC-ohjelma, jonka avulla toteutuneiden riskien sekä läheltä piti-tilanteiden kirjaaminen yhdenmukaistui ja vältettiin tuplakirjanpito eri yksiköissä. Kevassa kirjataan kaikki tietosuojapoikkeamat joko tietosuojatapahtumiksi (toteutunut riski) tai -herätteiksi (läheltä piti). Tietosuojavastaava selvittää ja arvioi tilanteen ja tarvittaessa raportoi ylemmälle taholle sekä tekee ilmoituksen tietosuojavaltuutetun

toimistoon ja rekisteröidylle. Tietosuojatapahtuma on tilanne, jossa loukkaus on jollakin asteella tapahtunut. Tietosuojaheräte on signaali, jossa varsinaista loukkausta ei ole tapahtunut. Tapahtumat ja herätteet vuosina 2024 koskivat eläkevakuutettujen tietoja. Tietosuojatapahtumissa voi olla kyse inhimillisestä virheestä tietojen käsittelyssä tai tekninen virhe tietojärjestelmässä. Tyypillisesti kyse on yksittäisen asiakirjan tallennus- ja näkyyysvirheestä tietojärjestelmässä. Tietosuojavaltuutetulle tehtiin vuonna 2024 ilmoitus tietoturvaloukkauksesta neljä kertaa. Tietoturvaloukkauksista ilmoitetaan myös rekisteröidylle, mikäli loukkaus todennäköisesti aiheuttaa riskin tämän oikeuksille ja vapauksille. Kevassa on arvioitu loukkauksen käsitettä matalalla kynnyksellä. Poikkeamatilastossa voidaan nähdä herätteissä määrällinen nousu, joka johtuu uudesta GRC-ohjelman käyttöönotosta, jolloin tietyt ulkomaantietoliikenteeseen liittyvät virhetilanteet kirjataan myös tietosuojaheräteinä. Lisäksi sidosryhmistä johtuvat tiedonvälitysvirheet lisääntyivät jonkin verran vuonna 2024, myös nämä kirjataan läheltä piti- tai riskitoteutumina.

Taulukko 1 Tietosuojapoikkeamat Kevassa vuosina 2018–2024

9 Tietoturva

Vuonna 2024 Kevassa toteutettiin laaja-alaisia ja monipuolisia toimenpiteitä tietoturvan kehittämiseksi, riskienhallinnan vahvistamiseksi ja henkilöstön osaamisen lisäämiseksi. Tietoturvatyössä on huomioitu hallinnollisen tietoturvan vahvistaminen, NIS2-direktiivin vaatimusten huomiointi, dokumentaation ajantasaistaminen, tietoturvaprosessien kehittäminen, haavoittuvuuksien hallinta ja automaattinen lähdekoodin testaus, ulkoisten toimittajien koulutus ja valvonta sekä sisäisen koulutuksen ja viestinnän rakenteet ja sisällöt.

10 Lopuksi

Tekoälytyökalujen käytön laajeneminen jatkuu vuonna 2025. Tekoälykoulutuksia tullaan järjestämään laajasti ja tekoälyn hyödyntäminen tulee kasvamaan. Keva valmistautuu myös uuden toiminnan valvojan myötä muuttuviin raportointivaatimuksiin tiedonhallinnan ja käytön, tietosuojan ja tietoturvan osalta.